

MINISTERSTWO NIE JEST GŁUCHE NA KRYTYKĘ

KLUCZOWE ELEMENTY NOWEGO PROJEKTU USTAWY O ODNAWIALNYCH ŹRÓDŁACH ENERGII OGŁOSZONE

Dnia 29 maja 2012 r. Ministerstwo Gospodarki ("**MG**") na konferencji prasowej zaprezentowało kluczowe elementy nowego projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii ("**Nowy Projekt**"). Na zakończenie prac nad Nowym Projektem trzeba jeszcze poczekać, jednak MG postanowiło już teraz uspokoić sektor energetyki odnawialnej, zaniepokojony ogłoszonym w grudniu 2011 r. pierwszym projektem ustawy o odnawialnych źródłach energii ("**OZE**"), i przedstawiło najistotniejsze z punktu widzenia sektora przepisy, które mają znaleźć się w Nowym Projekcie.

Przedstawione kluczowe elementy Nowego Projektu stanowią odpowiedź MG na krytyczną ocenę pierwszej wersji projektu ustawy o OZE, który przewidywał zniesienie obowiązku zakupu energii elektrycznej wytwarzanej w OZE po regulowanej cenie zakupu, zróżnicowanie poziomu wsparcia dla OZE (m.in. poprzez wprowadzenie tzw. współczynników korekcyjnych), oraz zmiany sposobu kalkulacji opłaty zastępczej.

Zaprezentowane przez MG nowe rozwiązania, choć wymagają jeszcze sporo pracy, biorą pod uwagę większość z istotnych krytycznych uwag zgłoszonych pod adresem pierwszego projektu ustawy o OZE.

Zagadnienia

- Powrót obowiązku zakupu energii z OZE
- Priorytetowe zasady przyłączenia do sieci OZE
- Poznaliśmy pierwsze wartości współczynników korekcyjnych
- "Nowa stara" opłata zastępcza
- Modyfikacja wielkości udziału energii elektrycznej wytwarzanej w OZE

Powrót obowiązku zakupu energii z OZE

W Nowym Projekcie przywrócony zostanie obowiązek zakupu przez sprzedawców z urzędu energii elektrycznej oraz paliw gazowych wytworzonych w OZE, przyłączonych do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej znajdującej się na terenie obejmującym obszar działania tego sprzedawcy.

Cena za energię i paliwo gazowe dla mikroinstalacji i niektórych małych instalacji, za które nie będą przysługiwały świadectwa pochodzenia będzie różna od ceny za energię i paliwo gazowe dla instalacji, które będą otrzymywać świadectwa pochodzenia. W przypadku tych drugich (tj. m.in. elektrowni wiatrowych o łącznej mocy elektrycznej powyżej 200 kW, elektrowni fotowoltaicznych powyżej 100 kW itd.) obowiązkowy zakup energii będzie odbywał się po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym za rok 2011, która wyniosła 198,90 PLN/1 MWh, z uwzględnieniem corocznej waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych. Jest to odejście od obecnie obowiązującej zasady, iż zakup obowiązkowy następuje po średniej cenie sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym w poprzednim roku, ogłaszanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

W przedstawionych przez MG rozwiązaniach znalazł się także zapis, zgodnie z którym obowiązek zakupu energii elektrycznej powstaje od dnia wprowadzenia energii elektrycznej do sieci. Na tej podstawie można by przypuszczać, że MG zdecydowało się objąć obowiązkiem zakupu energii także energię wytworzoną w trakcie testów rozruchowych źródła. Jednak w dalszym ciągu pozostaje to w sprzeczności z innym proponowanym zapisem, iż obowiązek zakupu dotyczy energii oferowanej przez przedsiębiorstwo posiadające koncesję na wytwarzanie energii (lub wpisane do rejestru małych instalacji), co w dalszym ciągu będzie możliwe po oficjalnym oddaniu źródła do użytku (a więc co do zasady po pomyślnym zakończeniu rozruchu).

Priorytetowe zasady przyłączenia do sieci OZE

Na razie wciąż dalekie od ideału, jednak MG zaprezentowało nowe propozycje wprowadzające preferencyjne zasady przyłączenia do sieci nowych instalacji OZE, czego brakowało w pierwszym projekcie ustawy o OZE.

Zgodnie z zaprezentowanymi propozycjami, Nowy Projekt wprowadzi zasadę pierwszeństwa dla OZE w zakresie zawierania umowy o przyłączenie do sieci, przed źródłami konwencjonalnymi. Nie jest jednak jasne, jak ta zasada ma być egzekwowana w praktyce, szczególnie jeśli dla danego źródła konwencjonalnego zostaną już wydane warunki przyłączenia.

Nie zostały też wyjaśnione wątpliwości związane z uwarunkowaniem realizacji przyłączenia do sieci od spełnienia "*warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia*", które to pojęcia w dalszym ciągu pozostają niezdefiniowane.

Z przedstawionych propozycji można wnioskować, że poprzez techniczne warunki przyłączenia należy rozumieć gotowość sieci do przyjęcia nowej mocy w terminie proponowanym przez podmiot ubiegający się o przyłączenie (co jest zupełnie nowym rozwiązaniem!). Jeśli w proponowanym terminie przyłączenie nie będzie możliwe, operator będzie musiał zaproponować najbliższy możliwy termin przyłączenia po wykonaniu niezbędnej rozbudowy i modernizacji sieci. Będzie też mógł, za zgodą podmiotu ubiegającego się o przyłączenie, wydać warunki na przyłączenie mniejszej mocy, dla jakiej spełnione są warunki techniczne i ekonomiczne.

MG proponuje także uregulować w ustawie możliwość wydawania warunków przyłączenia przewidujących czasowe ograniczenia w wytwarzaniu energii w stanach remontowych lub awaryjnych sieci. To w gestii inwestorów, a nie operatorów pozostanie decyzja, czy chcą przyłączyć źródła przy ryzyku czasowych wyłączeń, czy rezygnują z kontynuowania inwestycji do czasu wzmocnienia sieci.

W świetle przedstawionych propozycji MG wydaje się, że analizując wniosek o wydanie warunków przyłączenia operator będzie musiał uwzględnić o wiele więcej możliwych scenariuszy rozwiązań niż ma to miejsce obecnie. Biorąc jednak pod uwagę, że wciąż brak jest obiektywnych przesłanek do oceny czy i kiedy przyłączenie nowego źródła o określonej mocy jest możliwe, trudno spodziewać się, że rozwiązania przedstawione w Nowym Projekcie zmniejszą liczbę sporów w zakresie przyłączenia.

Kierunek proponowanych przez MG zmian należy uznać za prawidłowy, po raz pierwszy bowiem problemy związane z ubieganiem się o przyłączenie do sieci OZE zostały zauważone przez ustawodawcę, jednak same mechanizmy wymagają jeszcze doprecyzowania, na razie bowiem pojawia się wciąż więcej pytań niż odpowiedzi.

Poznaliśmy pierwsze wartości współczynników korekcyjnych

Co nie powinno być dla nikogo zaskoczeniem, MG pozostało przy wprowadzonej w pierwszym projekcie ustawy o OZE zasadzie dywersyfikacji poziomu wsparcia dla różnych technologii odnawialnych. W dalszym ciągu dywersyfikacja wsparcia będzie oparta na mechanizmie współczynników korekcyjnych (od których będzie zależała wartość świadectwa pochodzenia dla danej technologii wytwarzania).

Jednakże, w Nowym Projekcie doprecyzowane zostaną budzące chyba największe kontrowersje zasady stosowania współczynników korekcyjnych do konkretnej instalacji w kolejnych latach jej eksploatacji. Współczynniki korekcyjne będą w dalszym ciągu podlegały weryfikacji (będą ustalane przez Ministra Gospodarki co trzy lata na okres kolejnych pięciu lat¹), jednak dla danej instalacji będzie miał zastosowanie jeden niezmienny współczynnik korekcyjny. Przedstawione przez MG rozwiązania zakładają bowiem, iż dana instalacja OZE będzie otrzymywać świadectwo pochodzenia wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym przez okres kolejnych 15 lat, liczonym od dnia oddania tej instalacji do użytku².

Innymi słowy, dla danej instalacji przez cały 15-letni okres wsparcia obowiązywać będzie jeden współczynnik korekcyjny, obowiązujący w chwili oddania instalacji do użytku.

Przypomnijmy, współczynniki korekcyjne będą ustalane dla następujących kategorii instalacji OZE:

- biogaz rolniczy o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 500 kW do 1 MW;
- biogaz rolniczy o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 1 MW;
- biogaz pozyskany z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 200 kW;
- biomasa o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej poniżej 10 MW;
- biomasa o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 10 MW;
- biomasa do spalania wielopaliwowego;
- biopłyny;
- energia promieniowania słonecznego o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 100 kW;
- energia wiatru na lądzie o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 500 kW;
- energia wiatru na morzu;
- hydroenergia o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 75 kW do 1 MW;
- hydroenergia o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 1 MW do 5 MW;
- hydroenergia o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 5 MW do 20 MW;
- hydroenergia o zainstalowanej łącznej mocy elektrycznej powyżej 20 MW.

¹ W Nowym Projekcie wyeliminowane zostaną wątpliwości związane z nakładaniem się na siebie kolejnych pięcioletnich okresów, na które minister gospodarki określać będzie wartość współczynników korekcyjnych: współczynniki korekcyjne obowiązujące w dwóch pierwszych latach w danym 5-letnim okresie, będą ustanawiane na takim samym poziomie, co współczynniki korekcyjne obowiązujące w dwóch ostatnich latach, o których mowa w rozporządzeniu, dotyczącym okresu bezpośrednio poprzedzającego.

² Wyjątkiem od tej zasady jest wsparcie dla instalacji spalania wielopaliwowego, dla którego świadectwa pochodzenia, wraz z określonym na stałym poziomie współczynnikiem korekcyjnym, przysługiwać ma przez okres kolejnych pięciu lat, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2020 r.

Jednocześnie MG przedstawiło propozycję pierwszych współczynników korekcyjnych, na kolejne lata począwszy od 2013 do 2017 roku, dla poszczególnych kategorii OZE. Z zaprezentowanych propozycji wynika tendencja zmniejszania się wsparcia dla większości instalacji OZE z upływem kolejnych lat okresu wsparcia, przy czym przynajmniej w teorii nie ma przeszkód, aby dla kolejnego pięcioletniego okresu współczynniki korekcyjne dla danej technologii wsparcia zostały określone na poziomie wyższym niż w poprzednim okresie.

Przykładowo, dla farm wiatrowych współczynniki korekcyjne zaproponowano na następującym poziomie:

Kategoria OZE	Wartość współczynnika korekcyjnego w danym roku				
	2013	2014	2015	2016	2017
Wykorzystujące energię wiatru na lądzie > 200 kW – 500 kW	1,20	1,20	1,175	1,15	1,125
Wykorzystujące energię wiatru na lądzie > 500 kW	0,90	0,90	0,875	0,85	0,825
Wykorzystujące energię wiatru na morzu	1,80	1,80	1,80	1,80	1,80

(propozycje współczynników korekcyjnych dla pozostałych kategorii technologii odnawialnych – patrz tabela na stronie 6)

Należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z zaprezentowanymi materiałami MG, instalacjom OZE, które zostały oddane do użytkowania przed dniem wejścia w życie ustawy o OZE, przysługiwać będzie współczynnik korekcyjny równy "1" (tj. nie ulegnie zmianie względem obecnie funkcjonujących uregulowań), a świadectwo pochodzenia wraz z takim współczynnikiem przysługiwać będzie przez okres kolejnych 15 lat (liczonych od dnia oddania tej instalacji do użytku).³

Nowa propozycja MG jest odpowiedzią na zarzuty, że proponowane wcześniej zmiany systemu wsparcia względem funkcjonujących instalacji OZE stanowią naruszenie praw nabytych inwestorów, które podlegają w Polsce konstytucyjnej ochronie. Jednocześnie MG nie zdecydowało się pójść na jeszcze dalej idące ustępstwa wobec operatorów istniejących już instalacji i utrzymało ograniczenie dla wsparcia dla już istniejących źródeł do 15-letniego okresu (w ramach konsultacji społecznych pierwszego projektu ustawy o OZE wielokrotnie pojawiały się wnioski o wydłużenie okresu wsparcia dla istniejących OZE co najmniej do 20 lat).

"Nowa stara" opłata zastępcza

W przedstawionych kluczowych elementach Nowego Projektu MG powróciło do obowiązującej w chwili obecnej metody kalkulacji opłaty zastępczej, którą musi uiścić podmiot zobowiązany do przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, jeżeli nie zgromadzi i nie umorzy odpowiedniej ilości świadectw. W praktyce, wysokość jednostkowej opłaty

³ W przypadku instalacji spalania wielopaliwowego, które zostały oddane do użytkowania przed dniem wejścia w życie ustawy o OZE, świadectwo pochodzenia wraz z określonym współczynnikiem korekcyjnym równym jeden, przysługuje przez okres kolejnych 5 lat, liczony od dnia oddania do użytkowania tej instalacji.

zastępczej jest często wykorzystywana jako punkt referencyjny do określania ceny sprzedaży praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia w umowach CPA (tzw. "Certificate Purchase Agreement").

Przypomnijmy – w pierwszym projekcie ustawy o OZE opublikowanym w grudniu 2011 r. opłata zastępcza miała być obliczana na podstawie różnicy pomiędzy jednostkową opłatą zastępczą (wynoszącą wstępnie 470 złotych i podlegającą corocznej waloryzacji) a średnią ceną sprzedaży energii elektrycznej ogłaszanej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

W Nowym Projekcie jednostkowa opłata zastępcza będzie ustalona na stałym poziomie - 286,74 PLN⁴ za 1 MWh, a wysokość opłaty zastępczej będzie ustalana jako iloczyn: (i) jednostkowej opłaty zastępczej oraz (ii) różnicy pomiędzy ilością energii elektrycznej (wyrażoną w MWh) wynikającą z obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia oraz ilością energii elektrycznej (wyrażoną w MWh), wynikającą ze świadectw pochodzenia, które obowiązany podmiot przedstawił do umorzenia w danym roku.

W zaprezentowanych przez MG materiałach brak informacji co do corocznej waloryzacji jednostkowej opłaty zastępczej. Nie wiadomo, czy należy to interpretować jako świadome określenie wysokości jednostkowej opłaty na stałym poziomie, czy po prostu postanowienia dotyczące waloryzacji w ocenie MG nie stanowiły "kluczowego elementu" Nowego Projektu i w związku z tym nie znalazły się w publikacji MG, jednak znajdują się już w samym tekście Projektu.

Modyfikacja wielkości udziału energii elektrycznej wytwarzanej w OZE

Nowym rozwiązaniem zaproponowanym przez MG jest możliwość zwiększenia wielkości wymaganego udziału energii elektrycznej wytwarzanej w OZE przez Ministra Gospodarki, w drodze rozporządzenia, w celu zagwarantowania odpowiedniej ceny praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia sprzedawanych na rynku regulowanym.

Taka możliwość przewidziana została na wypadek, gdy średnie ceny praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia zbywanych na giełdzie towarowej lub innym rynku regulowanym, będą przez okres co najmniej dwóch kolejnych kwartałów roku kalendarzowego niższe niż 75% wartości opłaty zastępczej.

W takim przypadku, Minister Gospodarki, dla zagwarantowania ceny praw majątkowych powyżej 75% wartości opłaty zastępczej, zwiększy wielkość wymaganego udziału energii elektrycznej wytwarzanej w OZE w następnym roku kalendarzowym.

Zdecydowanie korzystny dla podmiotów sprzedających zielone certyfikaty na giełdzie towarowej, przepis ten może jednak wywoływać uzasadnione kontrowersje z punktu widzenia podmiotów zobowiązanych do realizacji udziału energii z OZE i umarzania co roku określonej ilości świadectw pochodzenia.

Podsumowanie

Przedstawione przez MG kluczowe elementy Nowego Projektu zdają się uwzględniać większość istotnych uwag zgłoszonych przez przedstawicieli sektora energetyki odnawialnej podczas konsultacji społecznych pierwszego projektu ustawy o OZE. Przywrócenie obowiązku zakupu energii wytworzonej w OZE przez sprzedawców z urzędu po cenie regulowanej, jak również utrzymanie systemu wsparcia dla istniejących w chwili wejścia w życie nowych przepisów instalacji na dotychczasowym wymiarze (tj. współczynnik korekcyjny na poziomie "1") bez wątplenia ucieszy wytwórców oraz inwestorów, którzy są na końcowym etapie realizacji nowych instalacji OZE (przynajmniej tych, dla których 15-letni okres wsparcia jest wystarczający w zakresie zwrotu kosztów inwestycji). Jednocześnie ustabilizowanie systemu wsparcia dla nowych instalacji OZE opierające się na usztywnieniu wartości współczynnika korekcyjnego znajdującego zastosowanie dla danej instalacji pozwoli rozsądnie planować finansowanie inwestycji w nowe źródła. Przedstawienie przez MG kluczowych elementów Nowego Projektu uwzględniających w dużym stopniu oczekiwania rynku powinno zostać pozytywnie odebrane

⁴ t.j. wysokość zwaloryzowanej jednostkowej opłaty zastępczej w 2012 r., zgodnie z informacją 2/2012 z dnia 8 lutego 2012 r. wydaną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.

przez sektor energetyki odnawialnej, który od grudnia 2011 r., kiedy to MG opublikowało pierwszy projekt ustawy o OZE, zdawał się wstrzymywać oddech.

Niestety, już teraz widać, że wciąż bardzo wiele pracy trzeba włożyć, aby zapisy nowej ustawy o OZE przybrały kształt jasnych i klarownych norm prawnych. Wiele propozycji przedstawionych przez MG wymaga doprecyzowania lub modyfikacji; należy usunąć niespójności w przepisach i uzupełnić luki prawne, które w niektórych przypadkach aż kłują w oczy (jak m.in. w przepisach regulujących zasady przyłączania nowych źródeł do sieci). Mając na uwadze ogrom pracy, jaki czeka jeszcze autorów projektu, planowany termin wejścia w życie nowych regulacji - 1 stycznia 2013 r. wydaje się być bardzo ambitny.

Jednak bez względu na niedoskonałości tekstu publikacji główny przekaz MG wydaje się być bardzo czytelny – sektor energetyki odnawialnej w Polsce w dalszym ciągu może liczyć na solidne wsparcie!

Kategoria OZE	Wartość współczynnika korekcyjnego w danym roku				
	2013	2014	2015	2016	2017
biogaz rolniczy > 200 kW - 500 kW	1,50	1,50	1,475	1,45	1,425
biogaz rolniczy > 500 kW - 1 MW	1,45	1,45	1,425	1,40	1,375
biogaz rolniczy > 1 MW	1,40	1,40	1,375	1,35	1,325
biogaz pozyskany z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów > 200 kW	0,75	0,75	0,725	0,70	0,675
biomasa < 10 MW	1,70	1,70	1,65	1,625	1,60
biomasa > 10 MW	1,15	1,15	1,125	1,10	1,075
biomasa do spalania wielopaliwowego	0,30	0,30	0,25	0,20	0,15
biopłynny	1,15	1,15	1,125	1,10	1,075
energia promieniowania słonecznego >100 kW	2,85	2,85	2,70	2,55	2,40
hydroenergia > 75 kW - 1 MW	1,60	1,60	1,575	1,55	1,525
hydroenergia > 1 MW - 5 MW	1,70	1,70	1,675	1,65	1,625
hydroenergia > 5 MW - 20 MW	2,00	2,00	1,975	1,95	1,925
hydroenergia > 20 MW	2,30	2,30	2,25	2,20	2,15

Kontakt

Agnieszka Janicka

Partner

E: agnieszka.janicka@cliffordchance.com**Tomasz Janas**

Counsel

E: tomasz.janas@cliffordchance.com**Paweł Puacz**

Senior Associate

E: pawel.puacz@cliffordchance.com

Niniejszy Client Briefing nie omawia wszystkich aspektów przedstawianych zagadnień i nie stanowi porady prawnej ani porady innego rodzaju.

www.cliffordchance.com

Norway House, ul. Lwowska 19, 00-660 Warsaw, Poland

© Clifford Chance 2012

Clifford Chance, Janicka, Krużewski, Namiotkiewicz i wspólnicy spółka komandytowa

Abu Dhabi ■ Amsterdam ■ Bangkok ■ Barcelona ■ Beijing ■ Brussels ■ Bucharest ■ Casablanca ■ Doha ■ Dubai ■ Düsseldorf ■ Frankfurt ■ Hong Kong ■ Istanbul ■ Kyiv ■ London ■ Luxembourg ■ Madrid ■ Milan ■ Moscow ■ Munich ■ New York ■ Paris ■ Perth ■ Prague ■ Riyadh* ■ Rome ■ São Paulo ■ Shanghai ■ Singapore ■ Sydney ■ Tokyo ■ Warsaw ■ Washington, D.C.

*Clifford Chance has a co-operation agreement with Al-Jadaan & Partners Law Firm in Riyadh.